

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de Dienst Terugkeer en Vertrek.

Datum: 8 juli 2015

Rapportnummer: 2015/114

Aanleiding

Verzoeker zat in vreemdelingenbewaring en vroeg in Nederland asiel aan. Deze aanvraag werd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) afgewezen. Tegen deze afwijzing stelde verzoeker diezelfde dag beroep in bij de rechtbank. Tegelijkertijd vroeg hij de rechtbank om een voorlopige voorziening te treffen. Hiermee verzocht hij de rechtbank om de Nederlandse overheid te verbieden hem Nederland uit te zetten tot vier weken nadat de rechtbank op zijn beroep had beslist. Het verzoek om een voorlopige voorziening zou op 24 juni 2014 worden behandeld tijdens een zitting van de rechtbank. De advocaat van verzoeker stelt dat zij op 6 juni 2014 te horen kreeg dat verzoeker op 12 juni 2014 Nederland zou worden uitgezet. Vervolgens liet de rechtbank de advocaat weten dat de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening op 10 juni 2014 tijdens een zitting zou worden behandeld. Volgens verzoeker is de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening door de rechtbank naar voren gehaald, omdat de IND en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) hierom hadden gevraagd. Verzoeker had hierover een klacht ingediend bij de DT&V. Verzoeker had de DT&V hierbij gevraagd om een kopie van de brief aan de rechtbank waarin werd gevraagd om een eerdere behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening. In reactie hierop heeft de DT&V laten weten dat het verzoek om de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen telefonisch is gedaan en de DT&V daarom geen correspondentie hieromtrent kan overleggen.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de IND en de DT&V hebben verzocht om de behandeling van zijn verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. Ook klaagt verzoeker erover dat de DT&V desgevraagd niet, althans onvoldoende, inzichtelijk heeft gemaakt waarom dit is verzocht.

Bevindingen

Informatie rechtbank

In het kader van het onderzoek naar de klacht van verzoeker heeft de Nationale ombudsman informatie bij de rechtbank opgevraagd. In reactie hierop heeft de rechtbank laten weten dat beide partijen (zowel de IND als een vreemdeling) kunnen verzoeken om de behandeling van een zaak naar voren te halen. De rechtbank stelt dat het regelmatig voorkomt dat één van de partijen dit verzoekt. Het is dan aan de rechtbank om te beslissen of het verzoek wordt gehonoreerd. Volgens de rechtbank gebeurt het vaker dat de IND haar confronteert met een geplande uitzetting als de zaak al op zitting is gepland, terwijl in beginsel is afgesproken dat de IND niet uitzet als een verzoek om een voorlopige voorziening op zitting is gepland. In die gevallen wordt het verzoek om een voorlopige voorziening meestal toegewezen totdat de rechtbank (inhoudelijk) uitspraak heeft gedaan na een zitting. Verder heeft de rechtbank laten weten dat de IND haar bij fax van 6 juni 2014 heeft bericht dat de uitzetting van verzoeker was gepland op 12 juni 2014. De rechtbank heeft in de geplande

uitzetting aanleiding gezien het verzoek om een voorlopige voorziening op 10 juni 2014 te behandelen. De rechtbank heeft de Nationale ombudsman een kopie verstrekt van de fax die de IND op 6 juni 2014 aan haar stuurde. Uit deze fax blijkt dat de IND de rechtbank verzoekt de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen in verband met de geplande vlucht op 12 juni 2014. Deze fax betreft een standaardformulier waarop de reden waarom wordt verzocht de behandeling van het verzoek naar voren te halen kan worden aangekruist.

Uitspraak rechtbank

Tijdens de zitting op 10 juni 2014 heeft de rechtbank mondeling uitspraak gedaan en een ordemaatregel getroffen. Deze ordemaatregel hield in dat verzoeker niet mocht worden uitgezet zolang niet inhoudelijk op zijn verzoek om een voorlopige voorziening was beslist. In het proces-verbaal van de mondelinge uitspraak van 10 juni 2014 is weergegeven dat de staatssecretaris heeft gesteld dat verzoeker de behandeling van zijn verzoek om een voorlopige voorziening mag afwachten. De rechtbank heeft overwogen dat het gelet daarop niet juist lijkt dat verzoeker reeds op 12 juni 2014 zou worden uitgezet.

Standpunt verzoeker

Volgens verzoeker heeft de DT&V tijdens de interne klachtbehandeling niet inzichtelijk gemaakt welke informatie aan de rechtbank is verstrekt waardoor de rechtbank heeft besloten de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. De extreem korte termijn waarbinnen het verzoek om een voorlopige voorziening ineens zou worden afgehandeld en de zeer spoedige verwijdering uit Nederland heeft bij verzoeker zeer veel stress veroorzaakt. Volgens de advocaat van verzoeker is met de vraag om het verzoek om een voorlopige voorziening eerder te behandelen niet conform het beleid in C2/9 en B1/7.3 van de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc 2000) gehandeld (zie Achtergrond). De advocaat van verzoeker stelt dat zij op vrijdagmiddag 6 juni na 16.00 uur een fax van de rechtbank kreeg waarin werd meegedeeld dat de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening op dinsdag 10 juni 2014 zou plaatsvinden. Ook verzocht de rechtbank in deze fax om de gronden voor het verzoek om een voorlopige voorziening aan te vullen vóór dinsdagochtend 11.00 uur. De dagen voorafgaand aan de zitting op 10 juni 2014 zat verzoeker in isolatie in het detentiecentrum. De advocaat van verzoeker stelt dat toen zij verzoeker die dag op de zitting zag hij er psychisch erg slecht aan toe was.

Standpunt staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman naar verzoekers klacht liet de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (hierna: de staatssecretaris) het volgende weten. De IND verzoekt de rechtbank in zijn algemeenheid om de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening naar voren te halen als een vreemdeling in vreemdelingenbewaring zit en op diens verblijfsaanvraag is beslist. Op die manier wordt volgens de staatssecretaris geprobeerd zo snel mogelijk een oordeel te krijgen over de uitzetbaarheid van de

vreemdeling en de mogelijkheid de vreemdelingenbewaring te laten voortduren. Er wordt dan een schriftelijk verzoek aan de rechtbank gestuurd dat niet meer inhoudt dan dat wordt verzocht de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. Hierbij worden de redenen van dit verzoek vermeld.

De staatssecretaris stelt dat DT&V al op 9 mei 2014 een vlucht voor verzoeker had aangevraagd voor de uitzetting uit Nederland. Op 14 mei 2014 kreeg de DT&V te horen dat er plaats was op een vlucht op 12 juni 2014. Vervolgens is op 28 mei 2014 de asielaanvraag van verzoeker afgewezen. Daarna heeft de DT&V de IND op 5 juni 2014 verzocht om de behandeling van het verzoek om voorlopige voorziening naar voren te laten halen. Daarbij is aangegeven dat de vlucht op 12 juni 2014 geboekt was. Vervolgens heeft de IND de rechtbank op 6 juni 2014 verzocht om de behandeling van het verzoek om voorlopige voorziening naar voren te halen gelet op de mogelijkheid om verzoeker op 12 juni 2014 uit te kunnen zetten.

Op grond van het beleid zoals weergegeven in paragraaf C2/9 van de Vc 2000 mag een vreemdeling de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening in Nederland afwachten als dit verzoek binnen 24 uur na de bekendmaking van het besluit is gedaan, tenzij sprake is van één van de situaties als bedoeld in paragraaf B1/7.3 van de Vc 2000, aldus de staatssecretaris. Volgens de staatssecretaris is van een dergelijke uitzonderingssituatie in het geval van verzoeker geen sprake geweest. Dat leidt tot de conclusie dat verzoeker de uitspraak op het verzoek om voorlopige voorziening in Nederland mocht afwachten.

De staatssecretaris stelt dat het verzoek van de IND om de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen niet kan worden teruggevonden in het systeem van de IND. Hierdoor kan niet worden nagegaan welke informatie aan de rechtbank is verstrekt. De staatssecretaris acht de handelswijze in het geval van verzoeker niet in overeenstemming met het beleid. Door de IND is in onvoldoende mate meegewogen dat de beschikbare tijdsspanne voor de geboekte vlucht zeer beperkt is en een nieuwe vluchtdatum tot de mogelijkheden behoorde, aldus de staatssecretaris. Verder acht de staatssecretaris het invoelbaar dat de advocaat van verzoeker meent dat haar (te) weinig tijd werd geboden zich inhoudelijk op de zaak voor te bereiden. Bij de beslissing aan de rechtbank te vragen de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen, is dit volgens de staatssecretaris onvoldoende onderkend. Bij de belangenafweging is door de IND te veel gewicht toegekend aan het feit dat er voor verzoeker een vlucht op 12 juni 2014 beschikbaar was. De staatssecretaris is van mening dat de IND de rechtbank ten onrechte heeft verzocht de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. De geplande vlucht voor 12 juni 2014 betrof namelijk geen unieke verwijdermogelijkheid. De staatssecretaris acht de klacht gegrond. Nu het beroep van verzoeker door de rechtbank uiteindelijk ongegrond is verklaard, ziet de staatssecretaris geen aanleiding voor verdere actie richting verzoeker. Verder geeft de staatssecretaris aan dat er zonder meer van kan worden uitgegaan dat verzoeker niet zou zijn uitgezet als op 12 juni 2014 nog geen uitspraak op het verzoek om een voorlopige voorziening was gedaan.

Beoordeling

Ten aanzien van het verzoek om eerdere behandeling

Behoorlijkheidsvereiste

Het redelijkheidvereiste houdt in dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit vereiste houdt onder andere in dat de IND en de DT&V – voordat zij (laten) vragen om een verzoek om een voorlopige voorziening eerder te behandelen dan gepland - het belang van de Nederlandse overheid bij het voortvarend voorbereiden en uitvoeren van een uitzetting zorgvuldig afwegen tegen de belangen van de betrokken vreemdeling.

Oordeel

Zoals de rechtbank heeft aangegeven, staat het beide partijen vrij om aan de rechtbank te verzoeken om de behandeling van een verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. Vervolgens is het aan de rechtbank om te beslissen of dit verzoek wordt gehonoreerd. Dit neemt echter niet weg dat de IND en de DT&V een eigen verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de afweging of zij (laten) vragen om een eerdere behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening. De IND en de DT&V dienen de andere partij en de rechtbank immers niet met onnodig veel stress en werk te belasten.

Het staat vast dat verzoeker de uitspraak op zijn verzoek om een voorlopige voorziening op grond van het beleid in Nederland mocht afwachten (zie C2/9 Vc 2000, zie Achtergrond). De zittingsdatum voor de behandeling van dit verzoek stond al gepland op 24 juni 2014 toen op 6 juni 2014 aan de rechtbank werd gevraagd de behandeling van het verzoek naar voren te halen. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is gebleken dat de reden voor dit verzoek aan de rechtbank de geplande vlucht op 12 juni 2014 was. Dit betekent dat de IND en de DT&V op 6 juni 2014 wisten dat er minder dan een week beschikbaar was voor het behandelen van het verzoek om een voorlopige voorziening en het voorbereiden daarvan door de rechtbank en de advocaat van verzoeker.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de IND en de DT&V het redelijkheidvereiste hebben geschonden door in dit geval te (laten) verzoeken de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. De instanties hebben in dit geval ten onrechte het belang van de Nederlandse overheid bij het voortvarend voorbereiden en uitvoeren van verzoekers uitzetting zwaarder laten wegen dan de belangen van verzoeker bij het voorbereiden van de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening. Hierbij is meegewogen dat verzoeker volgens het beleid de behandeling van zijn verzoek om een voorlopige voorziening in Nederland mocht afwachten en de behandeling hiervan al op een zitting van 24 juni 2014 was gepland. Verder is van belang dat minder dan een week beschikbaar was voor het voorbereiden en behandelen van het verzoek om een voorlopige voorziening en het plannen van een nieuwe vlucht voor verzoeker tot de mogelijkheden behoorde.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Ten aanzien van de reden voor het verzoek om eerdere behandeling

In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft de rechtbank een kopie van een fax van 6 juni 2014 van de IND aan de rechtbank verstrekt. In deze fax verzoekt de IND de rechtbank om de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening naar voren te halen. De staatssecretaris heeft gesteld dat dit verzoek niet kon worden gevonden in het systeem van de IND. Dit duidt niet op een goede organisatie bij de IND. Het vereiste van goede organisatie houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat haar organisatie en haar administratie de dienstverlening aan de burger ten goede komt. Hierbij werkt zij secuur en vermijdt zij slordigheden. De IND heeft het verzoek om de behandeling van het verzoek om voorlopige voorziening naar voren te halen niet zorgvuldig in haar administratie vastgelegd. Hierdoor heeft de DT&V verzoeker tijdens de interne klachtbehandeling ten onrechte meegedeeld dat aan hem geen correspondentie kon worden verstrekt ten aanzien van dit verzoek aan de rechtbank. Met deze mededeling heeft de DT&V in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking gehandeld. Dit vereiste houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de Dienst Terugkeer en Vertrek ten aanzien van het verzoek om eerdere behandeling is gegrond wegens schending van het redelijkheidvereiste.

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Terugkeer en Vertrek ten aanzien van de reden voor het verzoek om eerdere behandeling is gegrond wegens schending van het vereiste van goede informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

Vreemdelingencirculaire 2000

C2/9 zoals dat gold ten tijde van belang

De IND staat de vreemdeling toe de beslissing op een verzoek om een voorlopige voorziening, gericht tegen de uitzetting, in Nederland af te wachten. Voor de gevallen waarin een verzoek om voorlopige voorziening niet mag worden afgewacht wordt verwezen naar paragraaf B1/7.3 Vc.